

Bezoekadres
Australiëhavenweg 21
1045 BA Amsterdam

Postbus 58292
1040 HG Amsterdam
Telefoon 020 587 6299
Fax 020 587 6200
www.aebamsterdam.nl

Uitkomsten marktconsultatie Circulair Textiel

Versie	: 1.1 definitief
Datum	: 29-08-2019
Registratienummer	: AEB-2019/17083, Negometrix 123809
Auteur	: Stef le Fevre

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 Openbaarheid van de marktconsultatie	3
1.2 Doel marktconsultatie	3
1.3. Deelnemers	3
2 Textiel inzameling	4
2.1. Antwoorden	4
3 Textiel sortering	5
3.1. Antwoorden	5
4 Innovaties post consumer textiel / afzetmarkt.....	6
4.1. Antwoorden	6
5 Transparantie, meetbaarheid, monitoring	7
5.1. Antwoorden	7
6 Businesscase en contractduur	8
6.1. Antwoorden	8
7 Aanbestedingsproces, vorm	9
Bijlage 1, deelnemers marktconsultatie Circulair Textiel	10

1. Inleiding

Gemeente Amsterdam en AEB wensen te verkennen hoe en in welke vorm met partijen samen te werken waar het gaat om de inzameling-, de sortering-, de be-/verwerking- en de vermarkting van brongescheiden textielstromen uit de gemeente Amsterdam.

AEB treedt bij deze marktconsultatie op als penvoerder / aanbestedende dienst. AEB en gemeente Amsterdam moeten nog besluiten nemen aangaande toekomstige rollen, rolverdeling en samenwerking.

Met de input uit deze marktconsultatie zal de aanbestedingsstrategie verder worden uitgewerkt en ter besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeente Amsterdam en de Tenderboard van AEB. Waar in het vervolg van deze marktconsultatie wordt gesproken over AEB, kan tevens gemeente Amsterdam worden gelezen.

1.1 Openbaarheid van de marktconsultatie

In dit document schetst AEB een overzicht van de uitgevoerde marktconsultatie. Hiermee geeft AEB invulling aan het zorg dragen voor een 'level playing field'. Overeenkomstig de bepalingen uit de gehouden marktconsultatie geeft AEB in dit document een overzicht van de belangrijkste bevindingen uit de marktconsultatie. AEB heeft bij het opstellen van dit verslag zorg gedragen voor:

- Het anonimiseren van de verstrekte informatie, zodat deze nooit te herleiden zal zijn naar betreffende deelnemers.
- Het vermijden van het opnemen van bedrijfs- en/of commercieel gevoelige gegevens.
- Het dermate veralgemeniseren van de resultaten en conclusies dat nooit te herleiden is welke informatie expliciet door de deelnemers is verstrekt.

1.2 Doel marktconsultatie

Vooruitlopend op een aanbesteding Circulair textiel wil AEB de mogelijkheden van de markt optimaal benutten en kennis nemen van aandachtspunten vanuit de markt. Met deze marktconsultatie wordt o.a. beoogd:

- Input te verkrijgen voor een effectieve- en marktgerichte aanbesteding.
- Inzicht te krijgen in mogelijke oplossingsrichtingen / de mogelijke bijdrage hieraan van marktpartijen.
- Input te vergaren voor de inkoop- en/of aanbestedingsstrategie.
- Input te vergaren voor de contractduur en/of contractvorm.
- Zoveel mogelijk marktpartijen te bereiken, te interesseren en te stimuleren tot meedenken.
- Toetsen van eigen uitgangspunten en aannames.

Deze marktconsultatie kan daarmee een passend hulpmiddel zijn om de aanbestedingsstukken op te stellen met inachtneming van de meest actuele kennis uit de markt.

Voor marktpartijen is deelname aan de marktconsultatie interessant om voortijdig inzicht te verkrijgen in de aspecten die (mogelijk) betrokken worden bij de inrichting van de aanbesteding en de (eventueel) later op te stellen overeenkomst, programma van eisen en programma van wensen (gunningscriteria).

De inzichten die in het kader van deze marktconsultatie zijn opgedaan, worden middels dit verslag gedeeld met de deelnemers aan deze marktconsultatie. Om het Level Playing Field tussen partijen te waarborgen, wordt dit verslag ook bij een aanbesteding ter beschikking gesteld.

Bijdragen van partijen aan deze marktconsultatie zijn zeer gewaardeerd.

1.3. Deelnemers

Er zijn zeven reacties van deelnemers ontvangen op de marktconsultatie. Met al deze deelnemers is een gesprek gevoerd waarin dieper is ingegaan op de schriftelijke reactie van betreffende deelnemer. De lijst van deelnemers is bijgesloten in bijlage 1.

2 Textiel inzameling

2.1. Antwoorden

Deelnemers onderschrijven de visie van de gemeente Amsterdam, weergegeven in het rapport Circulair Textiel, op het verbeteren van het inzamelingsproces ten einde meer textiel in te zamelen en vervuiling tegen te gaan.

Deelnemers zien dat voor de inzameling het doel moet zijn het inzamelen van schoon textiel. De bewoner staat daarbij centraal en niet zozeer het middel, evenals een effectieve communicatie richting de bewoner.

Meerdere deelnemers zien vervuiling van het textiel als grootste probleem in de inzameling. Hierover dienen afspraken gemaakt te worden als het gaat om acceptatie en monitoring.

Oplossingsrichtingen om vervuiling te voorkomen zien deelnemers in het werken met bovengrondse (handlos-) containers in plaats van ondergrondse containers, een hoogfrequente lediging met klein materieel en het werken met alternatieve vormen van inzameling, zoals gebruik maken van alternatieve (in pandige) inzamellocaties in de stad, naast de containers. Kringloopwinkels kunnen als inzamellocatie hier een rol spelen, mits goed geïntegreerd in de keten. Ook huis aan huis inzameling wordt gezien als een alternatieve vorm van inzameling om vervuiling te voorkomen.

De context van het afvalbeleid van Amsterdam is ook van belang bij vervuiling. Genoemd zijn de negatieve invloed van diftar op kwaliteit, het positieve effect van het plaatsen van containers buiten milieuparkjes / niet in de nabijheid van restcontainers.

Deelnemers geven aan dat alternatieve vormen van inzameling een hogere inzamelprijs per kg. met zich meebrengen ten opzichte van het inzamelen met onderloscontainers. Daar staat een hogere opbrengst én meer kwaliteit / minder vervuiling tegenover.

Alternatieve vormen van inzameling kunnen vragen om het beschikbaar stellen van op-/overslaglocaties in de regio als elders gesorteerd wordt, of goed toegankelijke in pandige ruimte/afspraken met partijen daarover. Deelnemers geven aan dat inzet vanuit de gemeente op communicatie/voorlichting van belang is bij het slagen van de inzameldoelstelling.

Inzet sociale werkgelegenheid zou kunnen bij de inzameling, mits continuïteit en vaardigheden van arbeidskrachten geborgd zijn. Deelnemers geven aan dat vooral de beschikbaarheid van sw-personeel momenteel een belemmering is. Hierover dienen afspraken gemaakt te worden, waarborgen afgegeven.

Meerdere deelnemers geven aan dat de inzamelende partij geen eigenaar hoeft te worden van het textiel, maar alleen de inzameling voor haar rekening neemt. Enkele deelnemers geven aan dat de gemeente Amsterdam de inzameling ook zelf of onder haar regie kan (laten) uitvoeren.

3 Textiel sortering

3.1. Antwoorden

Voor een goede sortering is het terugdringen van de vervuiling van belang. In het voortraject van de inzameling kan al een en ander afgevangen worden door bijvoorbeeld te werken met handlos containers. Ook denken enkele deelnemers aan het maken van een voorsorteerslag op vervuiling. Dit leent zich voor de inzet van sociale werkgelegenheid.

Deelnemers merken op dat sortering bij afzet te maken heeft met een kwaliteit die afneemt: meer textiel dat niet goed herdraagbaar is en meer textiel dat bestaat uit blends van materialen, en daarmee slecht mechanisch te recycleren.

De businesscase en de rol van het sorteren in de keten maken het sorteerproces niet geschikt voor inzet sociale werkgelegenheid, als focus is op een meer circulaire keten. Deelnemers merken op dat sorteren een vak op zich is.

Deelnemers geven aan dat het begrip fijne sortering te omschrijven is als het zodanig sorteren dat textiel ofwel direct richting consument afgeleverd kan worden zonder verdere sortering (via verkoopkanalen) dan wel dat textiel als 'grondstof' aangeleverd kan worden zonder dat verdere sortering noodzakelijk is.

Enkele deelnemers geven aan dat deze fijne sortering binnen Nederland dient plaats te vinden als grip op circulaire verwerking centraal staat, anderen geven aan dat ook in Europa gesorteerd kan worden, als transparantie op verdere verwerking centraal staat. Transparantie kan gegeven worden op vracht / kooi niveau.

Deelnemers merken op dat sorteerdere een rol kunnen spelen in het aanleveren van gesorteerd materiaal aan kringloopbedrijven. Dit betekent dat meer op seizoen en vraag gesorteerd kan worden en daar staat wellicht een hogere prijs tegenover.

4 Innovaties post consumer textiel / afzetmarkt

4.1. Antwoorden

Deelnemers zien een verschuiving van producthergebruik naar materiaalhergebruik als het gaat om de noodzakelijke focus in de textielketen. Producthergebruik is voorlopig het verdienmodel onder de keten.

Deelnemers verwachten dat het percentage laagwaardig, niet herdraagbaar textiel (ondersoorten) zal toenemen. De recycling (chemisch, mechanisch) dient (verder) ontwikkeld te worden. Op dit moment is gerecycled materiaal nog niet in staat te concurreren met virgin materiaal. Afzet is een probleem.

Het volume van Amsterdam is niet bepalend voor deze ontwikkelingen. Wel kunnen innovatieve trajecten met Amsterdams textiel ondersteund worden, bijvoorbeeld via inkoopkracht gemeente Amsterdam of door het mede doen van investeringen dan wel dragen van risico's. Ook geven deelnemers aan dat de gemeente een rol kan spelen in bewustwording, dan wel het inzetten van een verbindende rol tussen mode partijen / andere relevante partijen in de stad/regio.

Deelnemers wijzen erop dat er naast vervezelen (mechanisch) ook andere recycling technieken bestaan (chemisch) die kansrijk zijn als het gaat om bijvoorbeeld textiel van mixmaterialen. Per ondersoort kan de route verschillen. Ook kan het zijn dat er in de tijd eerst volumes weggewerkt worden op iets minder hoogwaardige recycling.

Het tijdspad van deze ontwikkelingen maakt dat volledig realiseren van de ambitie Circulair Textiel niet per heden mogelijk is. Ontwikkelingen kosten nog 5 – 10 jaar om tot volwassenheid te komen. Hier dient rekening mee gehouden te worden in de opzet van de aanbesteding.

5 Transparantie, meetbaarheid, monitoring

5.1. Antwoorden

Deelnemers geven aan dat transparantie in het proces op de volgende manieren verkregen kan worden :

- Sorteeranalyses uitvoeren op ingezameld materiaal, met betrekking tot samenstelling textiel en mate van vervuiling. Meerdere deelnemers wijzen op ontwikkelingen op dit vlak in de container (sensor technologie, dynamisch rijden), als ook in de sorteerinrichting.
- Inzetten van 'slimme' containers kan meer informatie verschaffen over vervuiling per locatie en gedrag bewoners.
- Hoeveelheid ingezameld materiaal en vuilpercentage zijn goed te meten per lading/ route bij aflevering aan sortering, onder andere via geijkte weegbrug en vrachtsgewijze verwerking.
- De CO2 uitstoot per route kan gemeten worden met beschikbare tools.
- Werkomstandigheden sortering/ verwerking: TUV/ VTH certificaten.

6 Businesscase en contractduur

6.1. Antwoorden

Deelnemers zien een snel dalende trend van marktprijzen textiel, ontwikkeling naar 0 tarief aan de poort, alleen inzamelkosten vergoed. Ook zien deelnemers de mogelijkheid dat voor de inzameling van textiel betaald moet gaan worden.

Deelnemers onderschrijven dat de businesscase van afgedankt textiel onder druk staat. Zij geven aan dat verkoop van hoogwaardig- en laagwaardig textiel nodig is om oplossingen qua ondersoorten te financieren. Afzet ondersoorten (40-50% volume) wordt gezien als het grootste struikelblok.

Deelnemers hebben de voorkeur voor open calculatie en volledige transparantie tussen partners in de keten op onder andere risicoverdeling, waarbij duidelijke afspraken worden gemaakt over de monitoring daarvan.

Enkele deelnemers geven aan een kort contract te prefereren gezien onzekere marktomstandigheden, anderen geven aan 8-12 jaar vanwege investeringen te prefereren. Echter ook hier wordt aangegeven dat flexibiliteit op afgegeven prijzen maar bijvoorbeeld ook afzetkanalen noodzakelijk is vanwege de onzekere marktomstandigheden.

Aankomend beleid Rijksoverheid en invulling van de producentenverantwoordelijkheid kunnen invloed hebben op de businesscase. Zoals bijvoorbeeld het niet kunnen exporteren van laagwaardig textiel of ondersoorten.

7 Aanbestedingsproces, vorm

Deelnemers onderschrijven de visie om te komen tot een partnerschap met meerdere partijen. Dat vereist gezamenlijke ontwikkeling en zoeken naar oplossingen. Een aanbesteding kan daar een stap in zijn. Daarnaast is samenwerking nodig op andere schaalniveaus om oplossingen te kunnen realiseren als het gaat om ondersoorten.

Deelnemers kiezen in het merendeel voor de concurrentie gerichte dialoog of innovatief partnerschap. Eén deelnemer kiest voor de Best Value methodiek. AEB merkt hier nog op dat de concurrentie gerichte dialoog maar ook innovatief partnerschap veel inspanning vraagt van zowel deelnemers aan een aanbesteding als wel van AEB / gemeente Amsterdam.

Deelnemers geven tevens nog aan:

- ondersteuning te behoeven als gekozen wordt voor een intensieve vorm van aanbesteden;
- stel geen eisen aan inzet sociale werkgelegenheid op sorteren;
- definieer begrippen die gebruikt / gevraagd worden;
- maak ambities meetbaar als ze uitgevraagd worden;
- verwachten van aanbestedende partijen inzet op te realiseren ambities, dat is meer dan alleen contractbeheer of areaalbeheer.

Bijlage 1, deelnemers marktconsultatie Circulair Textiel

Deelnemer	Adres
Climpex	Loodstraat 57 2718 RV, Zoetermeer
Curitas	Marconistraat 13 6716AK, Ede
Habets Consulting	Aronskelk 132 6181MK, Elsloo
Kringloopbedrijf De Lokatie	Distelweg 85 1031 HD, Amsterdam
Stichting Leger des Heils ReShare	Koopvaardijweg 15 4906 CV, Oosterhout
Stichting Sympany	Techniekweg 22 3542DT, Utrecht
Wieland Textiles B.V.	Handelsweg 8 1521NH, Wormerveer